

RIVIER EN STAD.

DOOR

L. J. PLEMP VAN DUIVELAND.

Wat het water van de snelvlietende beek voor den molenaar is — het klot-sende, kletterende water, dat het rad doet rondvliegen in dolle vaart, dat vruchtbaren arbeid verricht en het gezin, zoolang het bestaan heeft en bestaan zal, onderhoudt — dat zijn de groote rivieren voor de groote steden aan haren oever. Zij stroomen, stroomen voorbij, altijd voort, en de stad aan hare zijde leeft en bloeit en kent geen behoeften meer. Aan haar heeft zij haar ontstaan te danken, door haar staat zij en blijft zij krachtig, zoolang het water ongehinderd zal voortvlieten naar de allesontvangende zee.

Rotterdam is zulk een stad. Eeuwen lang vloeit de lichtgroene Maas langs hare kaden en wekt er leven en bedrijf. De rivier is de motor van de reus-achtige machine, die vruchtbaar ploegt en zwoegt en duizenden een plaats gunt tot haar en hun onderhoud. De rivier doet al het werk; zij roept niet meer om de lachende landen van Noord-Frankrijk en België, die haar water besproeide; zij verlangt haar rustige rust in Limburg en Brabant niet terug; zij heeft de Waal vergeten, die haar strooming deed zwellen en haar bedding verbreedde; zij spoedt zich met haren zusterarm naar zee. Maar voor zij zich statig daarin uitstort, verwekte zij eens, behoudt en voedt zij thans een groote stad. Het is het waardig einde van haar langen loop; hier werkt zij het krachtigst en nuttigst — hier kweekt zij *de* Maasstad.

Het Oostelijk gedeelte bespoelen hare golven het eerst — ja, men kan thans wel zeggen: van de oostzijde valt zij de stad binnen, nu het bijna volgebouwde Feijenoord daar geheel en al één mee geworden is. Hier, aan de achterzijde van het Haringvliet, de Oosterkade, heerscht thans een kalme drukte, het verlaten Rijnspoorwegstation trekt geen reizigers meer; eenige passagiers- en goederenbooten, die stroomopwaarts den steven zullen wenden, voeren er heerschappij. Het plantsoen ziet er vervelend uit; de nauwe toegangen aan de uiteinden en in het midden schijnen slechts bestemd om er een enkele dienstmeid met een paar kinderen in toe te laten. Men ziet de achterzijde van de rij huizen, het zoogenaamde „rijkelui's Haringvliet” vormend, achter elk huis een tuintje, even groot als zijne buurlieden, zoo onvrij mogelijk, waren niet sommige hekken dicht met klimop beplant.

Op sommige dagen, „boerendagen” zooals ze heeten, is het hier aan de Oosterkade levendig genoeg. Dan voeren de breede platte raderbooten scharen van „geruste landlieden” aan, de mannen met de pruim of de pijp in den mond, de handen in de zakken, de onoogelijke pet achter op het hoofd, zonder iets schilderachtigs in hun wezen, voorbeelden van vierkant Hollandsch